CAPITOLUL V

PROTECŢIA NATURII ŞI BIODIVERSITATEA

V.1 Ameninţări pentru biodiversitate şi presiuni exercitate asupra biodiversităţii

Indicatori specifici: RO 43 Cod Indicator SEBI 10

V.1.1 Speciile invazive

Speciile invazive sunt definite în linii mari ca fiind speciile a căror introducere și/sau extindere poate reprezenta o amenințare la adresa diversității biologice sau poate avea alte consecințe neprevăzute (Richardson et al. 2000). Speciile invazive sunt speciile de animale, plante, ciuperci sau microorganisme care se răspândesc rapid şi cauzează modificări în cadrul ecosistemelor. Ele modifică ecosistemele naturale prin degradarea fertilităţii, prin modificarea proprietăţilor fizico-chimice ale solului, prin degradarea caracteristicilor cantitative şi calitative ale covorului vegetal ce fac concurenţă agresivă cu speciile native pentru apă, lumină, spaţiu.

Detectarea timpurie este esenţială: combaterea speciilor invazive înainte ca acestea să se aclimatizeze este mult mai ușoară și mai eficientă din punct de vedere economic.

Speciile invazive modifică ecosistemele naturale prin degradarea fertilităţii, prin modificarea proprietăţilor fizico-chimice ale solului, prin degradarea caracteristicilor cantitative şi calitative ale covorului vegetal ce fac concurenţă agresivă cu speciile native pentru apă, lumină, spaţiu.

În România, în conformitate cu cel de-al treilea raport naţional CDB din 2005, sunt înregistrate un număr destul de important de specii străine invazive.

Prin specie străină invazivă considerăm (conform definiţiei din CBD) toate speciile şi subspeciile introduse în afara arealului lor natural trecut sau prezent din toate grupele taxonomice și a căror răspândire ameninţă diversitatea biologică.

De exemplu: Amorpha fruticosa L. - Salcâm pitic (Fabaceae) Phm - AmN - Neo - Nat, SNat - Salicion albae, Calystegietalia specie de origine nord-americană care a împănat toate luncile cu un desiş greu de străbătut, o adevărată “junglă ripicolă”, în special în locurile în care a intervenit omul cu plantaţii sau exploatări. Înfloreşte şi fructifică abundent şi, în plus, se îndeseşte prin drajonare. Este o adevărată pacoste pentru pădurile din luncile Câmpiei Române, despre care se scria cândva doar “cultivat adesea ca plantă ornamentală” (Prodan 1923). Din câte ştim nu are importanţă economică, ci una ecologică,

antierozională, dar şi o latură negativă sărăcind substratul pădurilor de luncă, incomodând gospodărirea acestora şi acoperind izlazurile din lunci.

Specia străină potenţial invazivă este o specie a cărei introducere şi/sau răspândire ar putea prezenta o ameninţare pentru diversitatea biologică. Speciile străine potenţial invazive sunt specii care în prezent sunt destul de răspândite astfel încât pot deveni în câţiva ani **specii străine**.

De exemplu: Cârmâzul (Phytolacca americana), plantă originară din America, cultivată până nu demult în grădini pentru proprietățile sale cromatice este tot mai prezentă în ultimii ani în diferite tipuri de habitate, cum ar fi margini de râuri, margini de păduri sau nisipuri**.**

Unele specii ajunse departe de patria mamă nu supravieţuiesc mult în noile condiţii, altele se obişnuiesc destul de repede producând urmaşi viabili ce le vor asigura supravieţuirea.

Ecologii și botaniștii, în cazul plantelor au folosit diferiți termeni pentru a defini și clasifica speciile străine:

Plante străine – este sinonim cu plante exotice, plante adventive, plante alohtone, plante non-native sau plante non-indigene şi desemnează acei taxoni vegetali dintr-o zonă dată, a căror prezenţă acolo se datorează introducerii intenţionate sau accidentale, ca rezultat al activităţii umane. Distanţa aproximativă care se ia în considerare pentru ca o plantă să fie străină într-o zonă dată, este de peste 100 km, iar în cazul unor bariere geografice majore (cursuri de ape, lanţuri muntoase) distanţa poate fi mai mică. Taxonii pot fi, conform acestei definiţii, străini pe un continent, insulă, bioregiune sau district.

Plante străine ocazionale – sunt acele plante străine care se pot dezvolta şi chiar reproduce ocazional într-o zonă, dar care nu formează populaţii capabile de autoreînnoire, şi care se bazează pe introduceri repetate pentru a persista. În această categorie sunt incluşi taxoni etichetaţi în literatură drept „hoinari”, „pasageri”, „evadaţi ocazional” „subspontani” şi „persistenţi după cultivare”, şi corespunde folosirii termenului de „efemerofite” de către Morariu în 1944.

De exemplu: Ochiul boului (Callistephus chinensis) plantă originală din China poate fi găsită uneori în stare subspontană pe malul unor ape curgătoare pe lângă drumuri. Asta numai pentru un sezon deoarece nu are capacitatea de a supravieţui fără ajutor uman. Astfel sunt necesare reintroduceri permanente pentru ca planta respectivă să persiste în timp.

Plante naturalizate – reprezintă acele plante străine care se reproduc constant şi susţin populaţii pe durata multor cicluri de viaţă (cel puţin 10 ani, conform Pyšek şi colab. 2004) fără intervenţia directă a omului (sau în ciuda intervenţiei umane); adesea restabilesc urmaşi în mod liber, de obicei în apropierea plantelor adulte, şi nu invadează neapărat ecosisteme naturale, seminaturale sau antropice.

De exemplu: Arborele de mătase (Allizzia jullibrissin). Acesta a fost cultivat la noi pentru parcuri și grădini pentru calitățile sale ornamentale. Înflorește, fructifică, semințele fiind viabile, plantele tinere apar în apropierea celor adulte și urmași nu ajung la distanță mare de plantele parentale.

Alte exemple - Amaranthus ssp., Armoracia rusticana, Bassia scoparia, Bassia sieversiana, Berberis aquifolium, Bothriochloa bladhii, Bromus madritensis, Catalpa bignonioides, Celtis occidentalis, Colutea arborescens, Cymbalaria muralis, Duchesnea indica, Gleditsia triacanthos, Lolium multiflorum, Morus nigra, Nonea lutea, Oxalis ssp., Panicum dichotomiflorum, Parthenocissus quinquefolia, Portulaca pilosa, Rhus typhina, Thladiantha dubia, Tragopogon graminifolius, Ulmus pumila şi altele. Speciile naturalizate sunt prezente în general în habitatele perturbate: în locuri ruderale, terenuri lipsite de vegetaţie, pajişti ruderalizate, în grădini, pe lângă ziduri, pe marginea drumurilor, pe lângă liniile ferate, în gări.

Plantele străine invazive – sunt acele plante naturalizate care produc urmaşi adesea în efective mari la distanţe considerabile de plantele parentale şi pe suprafeţe extinse. Unii specialişti au realizat o scară pentru aprecierea fenomenului de invazie mai mare de de 100 m/50 ani pentru taxonii care se răspândesc prin seminţe şi peste 60/3 ani pentru taxonii care se răspândesc prin: rădăcini, rizomi, stoloni, tulpini târâtoare, etc.

De exemplu: Salcâmul pitic (Amorpha fruticosa) originar din America de Nord, modifică adesea structura asociațiilor vegetale de pe marginea cursurilor de apă, înlocuind chiar unele plante.

Plantele invazive care schimbă caracterul, condiţia sau natura ecosistemelor pe o suprafaţă substanţială în raport cu extinderea acelor ecosisteme **sunt numite transformatoare.**

De exemplu: Ciuma apelor cu frunze înguste (Elodea nutallii) poate fi o astfel de plantă. Acolo unde se instalează ocupă tot volumul apei şi modifică complet ecosistemul invadat.

Plantele indigene - sunt plante care au evoluat în zona in care locuim, înainte ca omul să aducă din altă parte plante pentru a le crește și cultiva. Plantele indigene sunt foarte rar invazive, deoarece au prădători naturali care ajută la ținerea lor sub control, însă un verdict clar este greu de dat, care în anumite condiţii ajung să ocupe suprafeţe însemnate în cadrul unor ecosisteme perturbate se numesc **plante colonizatoare sau expansive**.

De exemplu: Ţolul lupului (Pteridium aquilinum). Această ferigă se instalează rapid formând populaţii însemnate în pajişti degradate şi tăieturi de păduri.

Cauzele invaziilor vegetate:

- globalizarea şi dezvoltarea transportului, turismului şi comerţului au furnizat multe oportunități pentru ca speciile să fie raspândinte accidental sau deliberat,
- vămile și practicile de carantină având rolul de a ne păzi împotriva bolilor precum și a dăunătorilor umani și economici, în prezent sunt adesea inadecvate pentru a proteja biodiversitatea nativă împotriva speciilor invazive,
-degradarea habitatelor naturale, ecosistemelor și câmpurilor agricole care a avut loc în întreaga lume a făcut să fie mult mai ușor pentru speciile străine să se stabilească și să devină invazive,
-lipsa duşmanilor naturali în noile ecosisteme este un factor favorizant pentru procesul invaziv,

-schimbarea climatică globală este un factor semnificativ ce contribuie la răspândirea și stabilirea speciilor invazive străine
-momentele de regres din dinamica speciilor, au fost întâlnite frecvent asemena situații de expansiune a arealului unor specii în defavoarea altor specii, sau invers
-necunoaştera informaţiilor despre speciile străine.

Specii invazive întâlnite în judeţul Teleorman:

-Arţar american (Acer negundo)
-Cornuţi (Xanthium italicum)
-Dud alb (Morus alba)
-Napi porceşti (Helianthus tuberossus)
-Salcâmul (Robinia pseudacacia)
-Amorfa (salcâmul pitic) (Amorpha fruticosa)
-Sânziene canadiene (Solidago canadensis)
-Viţă canadiană (Parthenocissus inserta)

Notă: Pentru speciile invazive din cadrul vertebratelor şi nevertebratelor nu deţinem date, fapt pentru care nu se poate realiza o interpretare grafică a indicatorului din ghid.

V.1.2. Poluarea şi încărcarea cu nutrienţi

Nutrienţii sunt elemente chimice, iar compuşi ai acestora se găsesc în mediul înconjurător. De aceştia plantele şi animalele au nevoie pentru a supravieţui.

Prezenţa nutrienţilor în apă, sol, subsol este normală, poluarea reprezentând încărcarea cu substanţe nutritive a factorilor de mediu peste concentraţiile admise care aduc perturbări în mecanismele de funcţionare a ecosistemelor.

Din punct de vedere al poluării, nutrienţii care prezintă interes sunt: *diverse forme ale azotului şi fosforului* (de ex: nitraţii, nitriţii, amoniul, azotul organic din resturile vegetale sau alţi compuşi organici şi fosfaţii).

Sursele nutrienţilor din sol – sunt atât nitraţii şi fosforul din surse naturale, cât şi îngrăşămintele chimice (anorganice) sau cele organice (ureea), organice naturale (provenite din zootehnie) sau organice vegetale (provenite de la plantele verzi). Aplicarea îngrăşămintelor pe terenurile agricole este indispensabilă pentru completarea rezervelor de nutrienţi din sol şi asigurarea suplimentului necesar unor recolte bune, dar *aplicarea incorectă* sau excesivă duce la apariţia fenomenului de poluare.

Excesul de nutrienţi indiferent de sursa de provenienţă (agricultură, zootehnie, industrie) ajunge prin spălare sau infiltrare în apele subterane sau în apele de suprafaţă.
Trebuie să se reţină că prin fiebere concentraţia de nitraţi din apă creşte, iar filtrele de purificare nu absorb nitraţii. Acest lucru are efecte letale asupra nou-născuţilor determinând apariţia methemoglobinemiei.

Efectele poluării cu nutrienţi nu se resimt numai asupra omului ci şi asupra vegetaţiei. Cantităţile crescute de nutrienţi slăbesc sistemul imunitar al plantei, făcându-le mai vulnerabile la boli şi dăunători. În acelaşi timp, nutrienţii în exces reduc rezistenţa plantelor la căldură, secetă sau frig. Poluarea cu nutrienţi duce în agricultură la scăderea producţiei şi calităţii recoltelor.

Pe lângă riscurile pentru sănătatea umană, asociate cu utilizarea ca sursă de apă potabilă, poluarea cu nutrienţi conduce la dezvoltarea explozivă a organismelor acvatice. Algele răspund la creşterea conţinutului de nutrienţi printr-o dezvoltare accelerată. Atunci când această populaţie de alge moare şi începe să se descompună, oxigenul din apă este consumat, iar peştii şi alte specii dependente de oxigen mor, fenomenul fiind cunoscut sub denumirea de eutrofizare.

Expunerea ecosistemelor la acidifiere, eutrofizare, ozon:

Acidifierea *este procesul de modificare a caracterului chimic natural al unui component al mediului, ca urmare a prezenţei unor compuşi alogeni care determină o serie de reacţii chimice în atmosferă, conducând la modificarea pH-ului aerului, precipitaţiilor şi chiar al solului. Depunerile acide, uscate (particule) sau umede (asociate cu ploi, ceaţă, zăpezi) atacă vegetaţia, clădirile, afectează viaţa acvatică din lacuri şi râuri, având uneori efecte devastatoare asupra mediului.*

Principalii poluanţi *cu efect acidifiant asupra factorilor de mediu sunt: - dioxidul de sulf* ***(SO_2)*** *– rezultat din arderea combustibililor, procese industriale, traficul rutier etc.; - dioxidul de azot* ***(NO_X)*** *– rezultat din traficul rutier, arderea combustibililor, procese industriale, incinerarea deşeurilor etc. - amoniacul* ***(NH_3)*** *– rezultat din agricultură (creşterea animalelor), procese industriale.*

Gazele cu efect eutrofizant sunt amoniacul şi oxizii de azot*. Amoniacul provine în principal din sursele agricole. Unele cantităţi de amoniac, mai reduse, provin din diverse surse industriale, combustii etc. Aceşti compuşi sunt prezenţi în toată troposfera, deoarece dispersia lor şi a produşilor lor de transformare se produce cu extindere atât pe verticală cât şi pe orizontală, sub acţiunea vântului şi a mişcărilor verticale ale aerului.*

Eutrofizarea se datorează acumulării, peste un nivel considerat critic, a azotului nutritiv *(compuşi cu azot de origine antropică implicaţi în circuitul azotului în natură, emişi în atmosferă sub forma oxizilor de azot şi amoniacului) într-un ecosistem, cu consecinţe negative asupra echilibrului ecologic.*

Tabelulnr.V.1.-Situaţia emisiilor de oxizi de azot, în anii 2010- 2014 (t/an)

Teleorman	***2010***	***2011***	***2012***	***2013***	***2014***
Emisii anuale	*3942,733*	*3624,3*	*4948,11*	*2205,476*	*2296,652*

Sursa: Raportul privind starea mediului al APM Teleorman

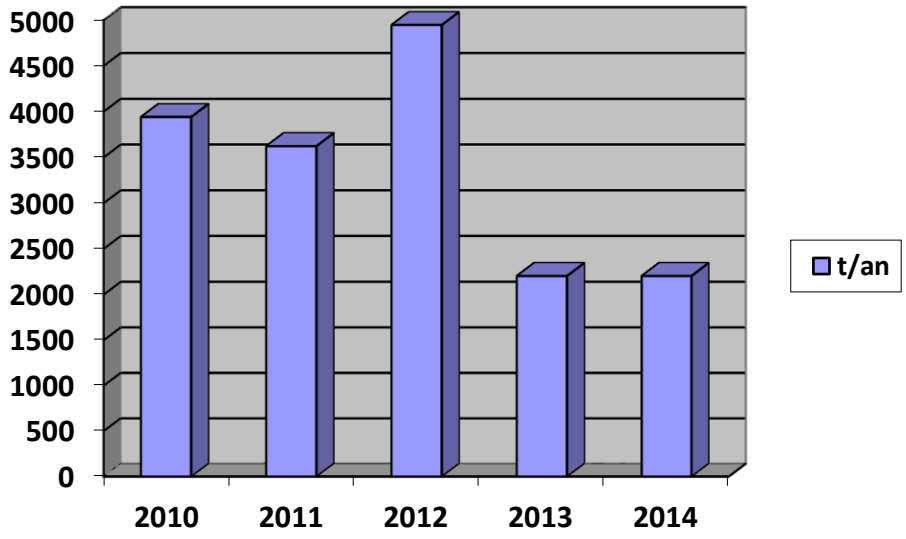

Figura V.1- *Evoluţia emisiilor de oxizi de azot (NO_X)*

Din anii comparaţi rezultă o creștere în anii 2010 și 2012 după care urmează o scădere a emisiilor de NOx în 2013 și 2014. Aceste creşteri trebuie luate în considerare în funcţie de: sursele inventariate, nr. acestora, calitatea combustibililor utilizaţi, domeniul de activitate, modul de calcul, etc.

Dioxidul de azot (NO_X) rezultă atât din procese de producţie, arderi în energetică şi industrii de transformare, dar și din motoarele cu ardere internă.

În anii 2012 și 2013, principalele surse generatoare de emisii de NOx au fost din categoriile arderi (arderi în industrii; transporturi și utilaje și arderile din sursele de încălzire), respectiv industria chimică (2.B.1, 2.B.2). În anul 2014, industria chimică reprezentată de SC Donau Chem SRL și-a diminuat considerabil emisiile de NO_X prin instalare de sisteme de reducere a emisiilor, rezultând o scădere a emisiilor totale de NOx la nivelul județului, comparativ cu anul 2012. Datele au fost preluate din raportul factorilor de mediu pe 2014.

Emisii de amoniac (NH_3)

Amoniacul provine în principal din sursele agricole. Unele cantităţi de amoniac, mai reduse, provin din diverse surse industriale, combustii etc. Sursele generatoare de emisii de amoniac cu ponderea cea mai mare în județul Teleorman au fost reprezentate în anul 2014 de activităţile din agricultură (utilizarea îngrăşămintelor chimice în culturile vegetale şi managementul dejecţiilor animaliere şi procesele de producţie din industria chimică (SC Donau Chem SRL Turnu Măgurele, combinat de obţinere a îngrășămintelor chimice).

În tabelul și figura V.2 este evidenţiată evoluţia emisiilor de amoniac din anul 2010 până în anul 2014, din care rezultă o creștere în anii 2011 și 2014 și o scădere în anul 2010. Datele au fost preluate din raportul factorilor de mediu pe 2014.

Tabelul V.2. *- Situaţia emisiilor de amoniac, în anii 2009- 2014 (t/an)*

Teleorman	2010	2011	2012	2013	2014
Emisii anuale	5607,845	6546,4	6209,29	6753,64	7337,43

Sursa: Raportul privind starea mediului al APM Teleorman

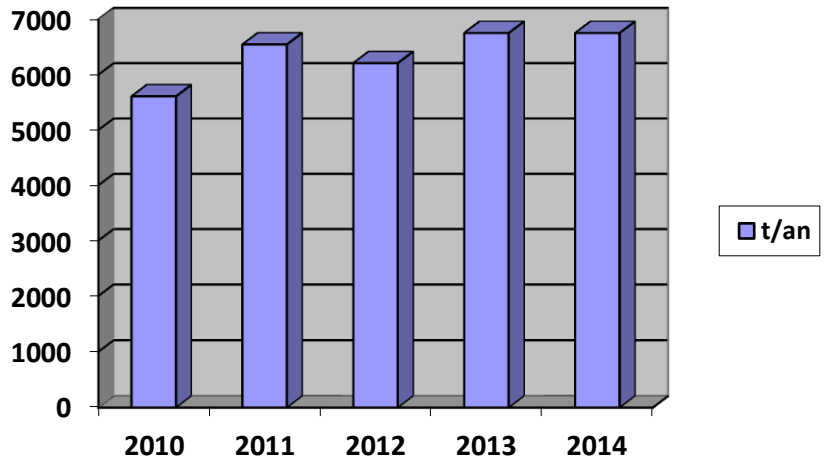

Figura V.2- Evoluţia emisiilor de amoniac (NH_3)

Eutrofizarea. Amploarea riscului de eutrofizare a ecosistemelor şi acoperirea sa geografică s-au diminuat uşor de-a lungul anilor. Previziunile pentru 2010 şi 2020 indică faptul că acest risc este încă răspândit în Europa. Acest fapt este în contradicţie cu obiectivul pe termen lung al UE privind nedepăşirea încărcărilor critice ale substanţelor responsabile pentru acidifierea şi eutrofizarea ecosistemelor sensibile (Directiva privind plafoanele naţionale de emisie, al 6-lea Program de Acţiune pentru Mediu, Strategia Tematică privind Poluarea Aerului).

Acidificarea. Situaţia s-a îmbunătăţit considerabil şi se estimează că se va îmbunătăţi în continuare. Cel mai probabil, obiectivul de mediu intermediar pentru anul 2010 (Directiva privind plafoanele naţionale de emisie) nu a fost îndeplinit în totalitate. Până în anul 2020, se aşteapă ca riscul privind acidifierea ecosistemelor să fie doar o problemă în anumite puncte critice.

Ozon (O_3). Majoritatea vegetaţiei şi culturilor agricole sunt expuse la concentraţii de ozon care depăşesc obiectivul pe termen lung stabilit prin Directiva UE privind calitatea aerului. De asemenea, o parte semnificativă este expusă la niveluri care depăşesc valoarea-ţintă stabilită prin directivă pentru anul 2010. În anul 2009, concentraţiile au fost în medie mai mici decât în anul 2008. În perioada 1996-2009 există o tendinţă de creştere a expunerii.

Aşa cum am arătat anterior efectele excesului de nutrienţi din agricultură are un impact major asupra apelor de suprafaţă şi subterane influenţând calitatea acestora.

Calitatea apelor curgătoare:

Apele reprezintă o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă şi limitată, element indispensabil pentru viaţă şi pentru societate, materie primă pentru activităţi productive, sursă de energie şi cale de transport, factor determinant în menţinerea echilibrului ecologic. Apele fac parte integrantă din patrimoniul public. Protecţia, punerea în valoare şi dezvoltarea durabilă a resurselor de apă sunt acţiuni de interes general.

Datele deținute privind resursele de apă sunt pentru întreg Bazinul Hidrografic Vedea și Bazinul Hidrografic Dunăre, administrate de Administrația Bazinală Argeș-Vedea şi ABA Dolj.

TIP RESURSE APA	CERINȚA DE APĂ A FOLOSINȚELOR potrivit capacităților de captare aflate în funcțiune (mii mc)				
	2010	2011	2012	2013	2014
-Râuri interioare	4554.22	15881.206	13986.164	12947.224	11440.414
-Apă din Dunăre	42797.0	45548.88	46188.88	70018.175	37412.644
-Apă din subteran	10013.353	9785.293	8980.134	10761.36	10639.731
TOTAL CERINȚĂ	57364.573	71215.379	69155.178	93726.759	59492.789

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

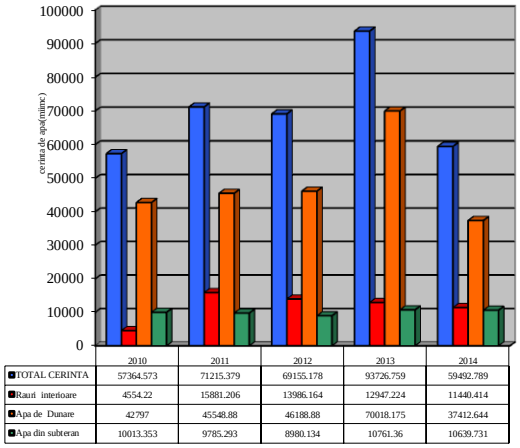

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

Figura V.3. - Cerința de apă a folosințelor potrivit capacităților de captare aflate în funcțiune în perioada anilor 2010-2014

a) evoluţia cerinţei şi prelevărilor de apă, pentru perioada 2010-2014

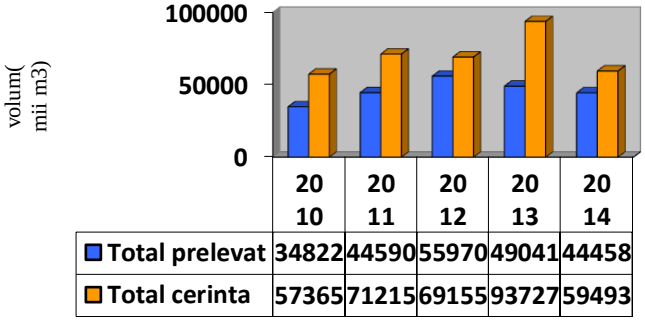

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

***Figura V.4-** Evoluţia cerinţei şi prelevărilor de apă, în perioada anilor 2010-2014*

- evoluţia prelevărilor de apă structurate pe categorii de folosinţe (energie, industrie, agricultură, populaţie, pentru perioada 2010 – 2014.

- La nivelul anului 2015 nu deținem date.

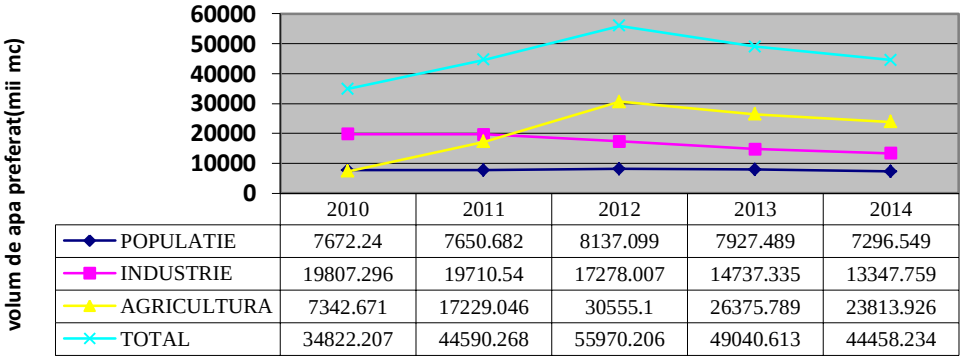

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

***Figura V.5** - Evoluţia volumelor de apă prelevate pentru acoperirea cerințelor diferitelor categorii de folosințe, în perioada anilor 2010 – 2014*

Schemele de clasificare a cursurilor de apă sunt concepute pentru a oferi o indicaţie privind gradul de poluare. Clasificarea stării ecologice a râurilor naturale se face în 5 clase ecologice:

Stare ecologică	Cod de culori
Foarte bună	

Bună	
Moderată	
Slabă	
Proastă	

Clasificarea potențialului ecologic a râurilor puternic modificate și artificiale se face în 3 clase ecologice:

Potențial ecologic	**Cod de culori**
Maxim	
Bun	
Moderat	

Starea ecologică/potențialul ecologic caracterizate pe baza principiului celei mai defavorabile situații, au fost evaluate prin utilizarea sistemelor de clasificare conforme cu prevederile Directivei Cadru Apă (Metodologiei preliminare de evaluare globală a stării/potențialului ecologic al apelor de suprafață), luând în considerare:

- ***Elementele biologice*** *:*
    - *fitoplancton*
    - *fitobentos*
    - *macronevertebrate bentice*
    - *fauna piscicolă*
- ***Elementele fizico-chimice generale suport*** *:*
    - Condiții termice **(temperatura apei)**
    - Condiții de oxigenare **(oxigen dizolvat ,CBO_5,CCO-Cr)**
    - Starea acidifierii **(pH)**
    - Nutrienți (**N-NH_4, N-NO_2, N-NO_3, N_{total} P-PO_4, P_{total})**
    - Condiții salinitate(**conductivitate)**
- ***Poluanții specifici*** - alte substanțe identificate ca fiind evacuate în cantități importante în corpurile de apă **(Zn, Cu, As, Cr, toluen**, **xilen, fenoli, PCB).**

- dimensiunea cursurilor de apă monitorizate în jud Teleorman în anul 2014 (exprimată în km şi %) şi încadrarea acestora în starea ecologică /potențial ecologic inferioară stării bune, diferenţiat pe categorii.

Tabel V.6. *Ponderea cursurilor de apă monitorizate şi a celor cu stare ecologică/potential ecologic inferioară stării bune pe anul 2014*

Categorie curs de apă	Reţea totală (km)	Rețea monitorizată		Stare Ecologică/Potențial Ecologic inferioare stării bune		
		Lungime (km)	Pondere din reţea totală (%)	Lungime (km)	Pondere din reţea monitorizată (%)	Pondere din reţea totală (%)
Râuri naturale	987.24	831.08	84.18	831.08	100	84.18
Râuri puternic modificate	534.4	187.66	35.11	187.66	100	35.11
TOTAL	**1521.64**	**1018.74**	**66.95**	**1018.74**	**100**	**66.95**

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

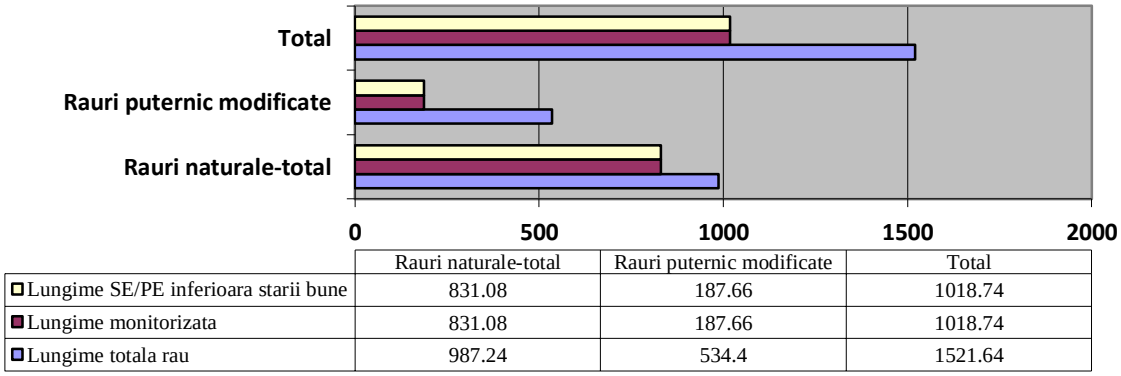

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

Figura V.6- Dimensiunea râurilor incluse în programul de monitorizare, raportat la reţeaua totală a cursurilor de apă pe anul 2014

- evaluarea stării ecologice/potential ecologic a cursurilor de apă monitorizate în jud. Teleorman în anul 2014, diferenţiat pe categorii

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

Tabel V.7. *Calitatea cursurilor de apă monitorizate în jud Teleorman în anul 2014*

Categorie curs de apă	Starea ecologică/Potențial ecologic a cursurilor de apă (%)				
	Foarte bună/ Maxim	Bună/ Bun	Moderată/Moderat	Slabă	Proastă
Râuri naturale	0	0	58.33	33.33	8.33
Râuri puternic modificate	0	0	100	0	0
TOTAL	**0**	**0**	**68.75**	**25**	**6.25**

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

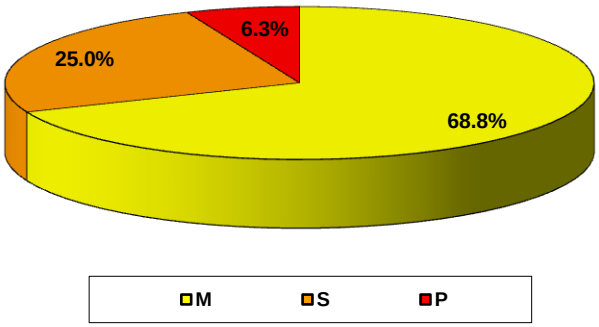

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

Figura V.7- *Evaluarea stării ecologice/ potențial ecologic a cursurilor de apă monitorizate în jud. Teleorman, în anul 2014*

- evoluţia calităţii cursurilor de apă în jud. Teleorman pe perioada 2010-2014, cu specificarea dimensiunii reţelei monitorizate şi a numărului de puncte de monitorizare.

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

Tabel V.8. *Evoluția calității cursurilor de apă monitorizate în jud Teleorman, în perioada anilor 2010-2014*

Starea Ecologică/Potențial Ecologic	% din rețeaua monitorizată				
	2010	2011	2012	2013	2014
FOARTE BUNĂ/MAXIM	-	-	-	-	-
BUNĂ/BUN	-	-	-	4.24	-
MODERATĂ/MODERAT	100	100	97.29	88.45	78.84
SLABĂ	-	-	0.91	7.31	19.04
PROASTĂ	-	-	1.79	-	2.10
SE/PE inferioară stării bune	100	100	100	95.76	100

(%)					
Rețea monitorizată (km)	957.95	938	1192.13	1124.53	1018.74
Număr puncte de monitorizare	16	14	22	21	16

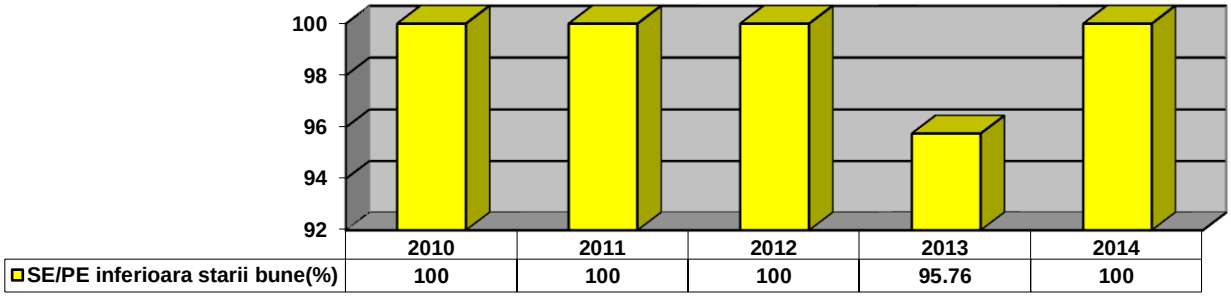

Figura V.8. *Calitatea cursurilor de apă monitorizate în jud. Teleorman, în perioada anilor 2010-2014*

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

➢ determinarea normei de schimbare a stării ecologice/potențial ecologic bune în stare ecologică /potențial ecologic inferioară stării bune (şi viceversa) a cursurilor de apă din jud. Teleorman în perioada anilor 2010-2014

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

Tabel V.9. *Modificarea calităţii cursurilor de apă între starea ecologică/potențial ecologic inferioară stării bune şi starea ecologică/potential ecologic bună în perioada anilor 2010-2014*

A	B	C	D	E	F	G	H
1	**Categorie curs de apă**	**SE/PE inferioare stării bune (% din reţea monitorizată)**					**Norma de schimbare (% SE/PE inferioară stării bune)**
2		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	
3	Râuri naturale	100	100	100	94.9	100	-0.51
4	Râuri puternic modificate	100	100	100	100	100	0
5	**TOTAL**	100	100	100	95.75	100	-0.425

Notă: Norma de schimbare H3 = SLOPE

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

Valorile cu minus obţinute pentru norma de schimbare semnifică *îmbunătăţirea* calităţii cursurilor de apă din jud Teleorman, iar valorile cu plus semnifică *deteriorarea* calităţii cursurilor de apă.

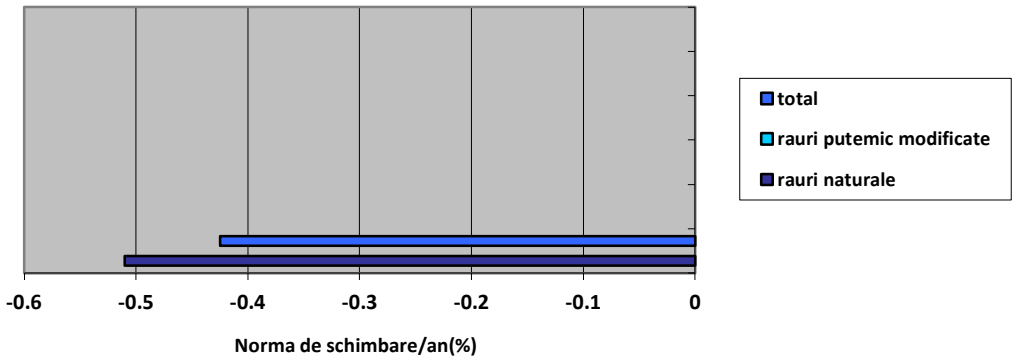

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

***Figura V.9**.– Norma de schimbare în cursurile de apă clasificate cu stare ecologică inferioară stării bune ca şi procent din reţea de râu monitorizată. Perioada de raportare 2010 – 2014*

SUBSTANŢELE CONSUMATOARE DE OXIGEN DIN RÂURI

Indicatorul principal pentru starea de oxigenare a corpurilor de apă este consumul biochimic de oxigen după 5 de incubaţie (CBO_5) care reprezintă necesarul de oxigen al organismelor acvatice care consumă materiile organice uşor oxidabile prezente în mediul acvatic. Indicatorul prezintă situaţia actuală şi tendinţele concentraţiilor de CBO_5 şi amoniu (NH_4^+) din râuri.

- variabilitatea indicatorilor CBO_5 şi NH_4^+ în cursurile de apă, centralizată din jud.

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

***Tabel V.10.** Concentraţiile medii ale CBO_5 şi NH_4^+ determinate în cursurile de apă din jud. Teleorman pe anul 2014*

B.H.	Secţiuni de control	Concentraţii medii anuale* CBO_5 (mg O2/L)	Concentraţii medii anuale* NH4+ (mg N/L)
ARGEȘ	5	15.967	0.217
VEDEA	10	22.51	2.89
CĂLMĂȚUI	1	25.460	1.036
TOTAL	**16**	**21.31**	**1.381**

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

* Concentraţii medii anuale

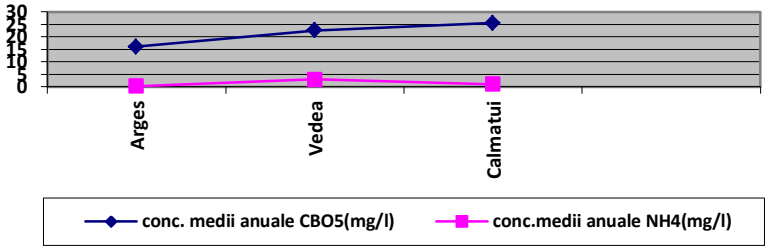

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

***Figura V.10.**- Variaţia concentratiilor de CBO_5 şi NH_4^+ din jud Teleorman, în anul 2014*

- evoluţia indicatorilor CBO_5 şi NH_4^+ în cursurile de apă, din jud Teleorman, în perioada 2010-2014

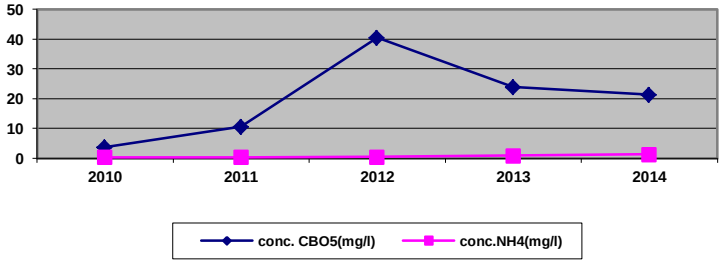

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

***Figura V.11**.– Evoluția indicatorilor CBO_5 şi NH_4^+ în cursurile de apă, din județul Teleorman, în perioada anilor 2010-2014*

NUTRIENŢI ÎN APĂ

Indicator global al poluării cu substanţe nutritive a corpurilor de apă. Indicatorul cuantifică ortofosfaţii solubili şi azotaţii prezenţi în râuri și este utilizat pentru a evidenţia variaţiile geografice ale concentraţiilor de nutrienţi şi evoluţia lor în timp

- variabilitatea indicatorilor azotaţi şi ortofosfaţi solubili în cursurile de apă, centralizată din jud. Teleorman pe anul 2014

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

***Tabel V.12.** Concentraţiile medii ale azotatilor (NO_3^-) şi ortofosfaților solubili (PO_4^{3-}) determinate în jud. Teleorman pe anul 2014*

B.H.	Secţiuni de	Concentraţii medii anuale* NO_3- (mg	Concentraţii medii anuale* PO_4^{3-} (mg

	control	NO_3-/L)	P/L)
ARGEȘ	5	15.53	1.311
VEDEA	10	9.222	1.311
CĂLMĂȚUI	1	20.230	2.163
TOTAL	**16**	**14.994**	**1.595**

***** Concentraţii medii anuale

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

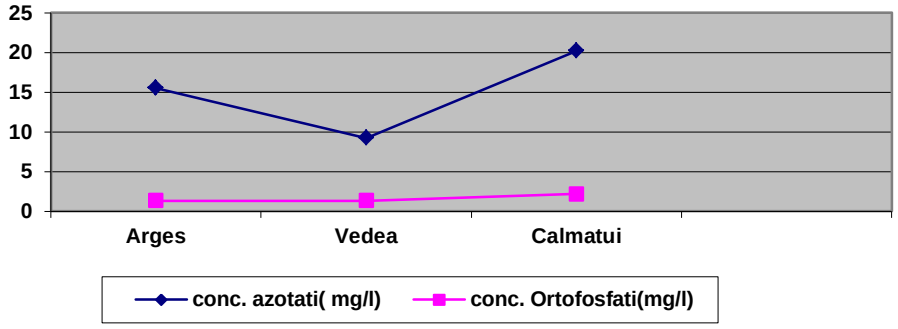

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

Figura V.12. *Variaţia concentrațiilor de azotați şi ortofosfați solubili la nivelul jud. Teleorman în anul 2014*

- evoluţia indicatorilor azotaţi şi ortofosfaţi solubili în cursurile de apă, din jud. Teleorman în perioada anilor 2010-2014

La nivelul anului 2015 nu deținem date.

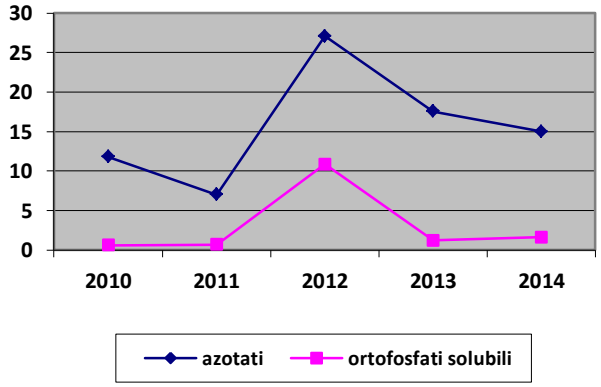

Sursa: Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea

Figura V.13. *Evoluția indicatorilor azotati şi ortofosfați solubili în cursurile de apă, la nivelul județului Teleorman, în perioada anilor 2010-2014*

Notă: Date referitoare la balanţa de azot în agricultură nu deţinem.

V.1.3. Schimbările climatice

Schimbările climatice conduc la o pierdere globală a speciilor pe măsură ce condiţiile abiotice încep să depăşească limitele de toleranţă ale speciilor. Modificările climatice majore constau din:

- creşterea temperaturii medii a oceanelor şi atmosferei,
- modificarea cantităţii şi regimului precipitaţiilor,
- modificarea cantităţii evaporaţiei.

Efectele creşterii temperaturii globale medii:

- creşterea nivelului oceanului planetar,
- modificarea circuitului global al apei,
- inundarea unor mari suprafeţe de uscat,
- modificarea distribuţiei şi compoziţiei florei şi faunei.

Consecinţe ale creşterii nivelului planetar:

- inundarea terenurilor joase,
- creşterea frecvenţei inundaţiilor temporare,
- inundarea plajelor,
- eroziunea dunelor,
- salinizarea apei în estuarele râurilor,
- inundarea zonelor umede situate de-a lungul râurilor;
- influenţe directe asupra distribuţiei şi diversităţii florei şi faunei

Concentrațiile actuale de CO_2 în atmosferă sunt aproape cu 40% mai mari decât cele de la începutul revoluției industriale și au atins nivelul cel mai înalt înregistrat în ultimele 2 milioane de ani. Gazele cu efect de seră altele decât CO_2 sunt, de asemenea, responsabile de schimbările climatice și joacă un rol din ce în ce mai important în acestea. În absența unor măsuri decisive, schimbările climatice ar putea costa lumea cel puțin 5% din PIB în fiecare an și până la 20% după unele scenarii.

O mai bună înțelegere a cauzelor și evoluției schimbărilor climatice și previziuni mai exacte privind schimbările climatice sunt esențiale pentru societate pentru a proteja vieți, bunuri și infrastructuri și pentru a asigura eficacitatea procesului de luare a deciziilor. Este esențial să se continue îmbunătățirea bazei de cunoștințe științifice cu privire la factorii schimbărilor climatice, procesele, mecanismele și reacțiile de răspuns, asociate cu funcționarea oceanelor, a ecosistemelor terestre și a atmosferei. Societățile se confruntă cu

o provocare majoră pentru a stabili un echilibru durabil între nevoile umane și mediu. Resursele naturale, inclusiv apa, aerul, biomasa, solurile fertile, biodiversitatea, ecosistemele și serviciile pe care le oferă acestea susțin funcționarea economiei și calitatea vieții în Europa și în lume.

În cercetările ecologice din ultimele decenii se utilizează din ce în ce mai mult bioindicatorii, ca instrumente de diagnoză privind multitudinea de forme de impact antropic asupra calităţii sistemelor ecologice. Se utilizează această manieră de abordare, împreună cu alte direcţii de cercetare, datorită nevoii de cuantificare cât mai rapidă a unor probleme complexe.

În ultimii 100 de ani, temperatura medie anuală la nivel global a crescut cu 1^0 Celsius, iar cercetările arată că această creștere a fost accelerată în ultimii 20 de ani. Majoritatea speciilor faunistice din lume sunt foarte sensibile la schimbările climatice. Unele populații de păsări s-au confruntat cu o scădere a efectivului de până la 90%, iar altele au fost incapabile să se reproducă din cauza acestor modificări de climă. Schimbările climatice asociate și cu pierderea sau fragmentarea habitatului și poluarea pun în pericol orice specie de pe Glob. Se estimează că până în 2100, 10% dintre speciile actuale de plante și animale nu vor mai exista, iar cele mai pesimiste surse afirmă că acest declin se va produce până în 2050.

Păsările sunt printre cele mai bine studiate grupe de animale, astfel că e ușor să se facă analize și prognosticuri asupra biodiversității și impactului schimbărilor climatice asupra ei, bazându-ne pe observațiile asupra acestora.

Grupuri specifice de păsări se află expuse unui risc mai mare: păsările acvatice, păsările de munte, păsările arctice și antarctice, păsările migratoare, păsările insulare și cele din habitatele umede. Păsările care se deplasează ușor dintr-un habitat într-altul sau cele care migrează pe distanțe scurte fac față mai ușor schimbărilor climatice. În schimb păsările cantonate într-un teritoriu restrâns, cele care depind doar de un anumit tip de habitat sau sursă de hrană vor scădea dramatic în număr și populații.

De-a lungul evoluției, păsările au reușit să se adapteze condițiilor de mediu mereu schimbătoare, însă acum ritmul prea avansat în care clima și mediul înconjurător se alterează le depășește aceste capacități.

Pierderea habitatului reprezintă o problemă majoră pentru păsări. Dincolo de influența directă a omului (despăduriri, transformarea în terenuri agricole, asanări etc), multe habitate dispar sau se modifică din cauza schimbărilor climatice. *Păsările migratoare care parcurg ruta europeano-africană observă că de la an la an au de străbătut un deșert din ce în ce mai mare.* În mod normal, păsările poposesc în oaze, locuri de adăpat și păduri pentru a-și reface forțele, iar *odată cu expansiunea deșertului aceste locuri dispar, iar multe păsări cad epuizate și deshidratate în pustiu*.

Multe specii de gâște sălbatice cuibăresc în tundra siberiană, unde își construiesc cuiburile și își cresc puii pe solul dur, înghețat. Dar în ultimii ani, *creșterea temperaturilor a dus la dezgheța permafrostului* pentru perioade lungi în an și a permis pădurii să ocupe această întindere de verdeață. *Pădurea migrează spre nordul polar, iar gâștele și alți locatari ai tundrei rămân fără locuri de cuibărit și hrănit.*

Poate cele mai afectate sunt păsările din regiunile polare. Calotele glaciare se topesc rapid, iar specii de pinguini care se înmulțesc exclusiv la nivelul gheții nu se mai reproduc în ritmul obișnuit. *Încălzirea apelor oceanelor lumii modifică curenții* și afectează și înmulțirea și deplasarea peștilor. În apele arctice și antarctice krilul nu se mai înmulțește în cantități mari, iar bancurile de pești nu mai respectă rutele de migrație obișnuite.

În consecință, populații întregi de păsări care se bazau pe aceste surse de hrană, suferă de foame și sunt nevoite să iasă din mediul lor familiar și să plece în căutarea unor noi locuri de hrănit. De multe ori, călătoria se termină înainte de a ajunge la vreun rezultat încurajator.

Biodiversitatea reacționează la încălzirea globală și are tendința să migreze spre zonele cu temperatură optimă dezvoltării și înmulțirii. Distribuția geografica se modifică, iar tendința actuală este de a urca odată cu latitudinea și altitudinea. În momentul în care habitatul pleacă, păsările care depind de el îl urmează. Astfel pe viitor e posibil să întâlnim la altitudini mari în munți specii de păsări specifice zonelor de deal, iar în regiunile mai nordice, păsări care în mod normal trăiau mult mai în sud. Dar totuși natura nu se poate adapta atât de rapid ritmului accelerat de încălzire globală, iar multe habitate și implicit speciile caracteristice vor dispărea definitiv.

Temperaturile crescute *alterează și formarea și succesiunea curenților de aer. Păsările cu migrații lungi se bazează enorm pe aceștia*. Multe păsări își schimbă rutele de migrație, le scurtează sau renunță definitiv la acest comportament intrinsec existenței lor. El rămân și peste iarnă în locurile unde s-au reprodus, nefiind echipate și pregătite cu cunoștințele necesare supraviețuirii peste iarnă. Dacă iarna este una aspră și grea, puține dintre ele reușesc să prindă primăvara. În plus, aceste păsări trebuie să concureze pentru resursele de hrană cu păsările autohtone, mult mai bine pregătite și cu atuul cunoașterii de partea lor. Pentru prădători, migratoarele rămase peste iarnă sunt o pradă facilă.

Creșterea temperaturii anuale face ca primăvara să vină mai repede în ținuturile nordice. Astfel calendarul de migrație se modifică și el. Păsările pleacă mai repede din locurile sudice unde au iernat. Ajunse în nord, depun mai devreme ouă și au pui, față de cum erau obișnuite. În paralel, plantele și celelalte viețuitoare revin și ele mai devreme la viață. În mod normal, eclozarea puilor se sincronizează cu belșugul naturii și astfel au acces la surse generoase de hrană. Atunci când primăvara vine mai repede, iar calendarul migrației este dat peste cap, păsările și puii lor riscă să ajungă mai târziu și să piardă abundența hranei de primăvară. În consecință, se înregistrează pierderi multe în rândul puilor.

Precipitațiile sunt un alt factor climatic ce influențează comportamentul păsărilor, mai ales al celor migratoare. Fluctuația nivelului de precipitații are consecințe asupra deciziei păsărilor de a porni în migrație, în condițiile în care hrana pe terenul actual este abundentă sau dimpotrivă lipsește, ele vor întârzia, respectiv vor grăbi plecarea. Seceta prelungită reduce cantitatea de hrana disponibilă și afectează sursele de apă (în habitatele aride dispar bălțile sau cursurile de apă folosite pentru adăpat, îmbăiat). După cum menționam și mai sus, păsările migratoare nu mai au unde să facă popasuri pe drum pentru a se hrăni și hidrata. Încălzirea globală duce și la fenomene meteo extreme: furtunile sunt mai atroce și mai frecvente. Unele păsări și mai ales puii nu sunt pregătiți să facă față acestor ploi

masive, iar migratoarele nu pot înainta prin furtuni și întârzie sosirea la locurile de cuibărit, dacă mai au șansa să ajungă vreodată acolo.

Păsările dețin un rol important în cadrul lanțului trofic din ecosistemul în care trăiesc. Rețeaua care conectează aceste relații de nutriție este foarte fină și orice alterare a unuia sau mai multe elemente componente se răsfrânge asupra tuturor celorlalte. Dispariția sau schimbarea distribuției geografice a unor specii de păsări pot avea efecte devastatoare asupra unor habitate. De aceea este important, inclusiv pentru noi oamenii, să rămână vii toate speciile de plante și animale.

Asupra dispariţiei animalelor de pe teritoriul ţări a influenţat nu numai factorul antropic, dar şi diferitele perioade când clima a suferit schimbări esenţiale. Astfel dispariţia unor specii ca zimbrul, bourul, a fost influenţată nu numai de activitatea omului dar şi de schimbările meteorologice de lungă durată. La fel, se presupune, că din cauza eventualelor schimbări climaterice (ridicarea temperaturii, aridizarea) efectivele unor specii de animale ar putea scădea (mistreţi, căprioare, şoareci, potârnichi, prepeliţe, şerpi, şopârle etc.) şi ar putea să apară unele specii, ce preferă temperaturi mai înalte (antilopa saiga, marmota de stepă, castorul etc.).

Din datele Organizaţiei Mondiale de Meteorologie (OMM), temperatura medie a globului a crescut în perioada 1901 – 2000 cu 0,6^{0}C. Pentru România, conform INMH – Bucureşti, această creştere este de 0,3^{0}C, mai mare în regiunile de sud şi est (0,8^{0}C) şi mai mică în regiunile intracarpatice (0,1^{0}C). Încălzirea climei este mai pronunţată după anii 1961 şi cu deosebire după anul 2000 (2003, 2005) când frecvenţa zilelor tropicale (maxima zilnică > 30^{0}C) a crescut îngrijorător de mult şi zilele de iarnă (maxima zilnică < 0^{0}C) a scăzut substanţial.

Drept urmare, mai multe zone din ţara noastră prezintă un risc ridicat de secetă şi deşertificare în special cele unde temperatura medie anuală este mai mare de 10^{0}C; suma precipitaţiilor atmosferice anuale este sub 350 – 550 mm; precipitaţiile din aprilie – octombrie sunt sub 200 – 350 mm, iar rezerva apă din sol 0 – 100 cm la 31 martie este mai mică de 950 –1500 mc /ha.

Conform Convenţiei Naţiunilor Unite pentru Combaterea Deşertificării (UNCDD) indicele de ariditate (cantitatea anuală de precipitaţii/evapotranspiraţia potenţială – ETP) pentru zonele aride, deşerturi este de 0,05 şi pentru zonele subumed uscate de 0,65, prag peste care un teritoriu se consideră a fi aproape de normalitate. Conform acestei convenţii ETP pentru stepă şi silvostepă este de 400 – 900 mm şi pentru zona montană de 300 mm de apă.

În al patrulea raport (2007) al Comitetului Internaţional pentru Schimbări Climatice (IPCC) pentru perioada 2020 – 2030 faţă de anul 2000 într-o variantă optimistă se estimează o creştere globală a temperaturii medii cu 0,5^{0}C şi într-o variantă mai pesimistă cu 1,5^{0}C, iar în perioada 2030 – 2100 creşterea în cele două variante se situează între 2,0^{0}C şi 5,0^{0}C, ceea ce este extrem de mult. Dacă am lua nivelul anului 2070 cu o creştere de numai 3^{0}C faţă de nivelul actual, atunci 68% din teritoriul României situat sub 500 m altitudine va fi supus aridizării şi deşertificării, respectiv o suprafaţă mai mult decât dublă cea a zonei montane actuale.

Prin creşterea temperaturii medii a aerului cu numai 3^0C până în anul 2070 conform prognozelor, peste 30 % din teritoriul ţării va fi afectat de deşertificare şi cca. 38% de aridizare accentuată, care vor îngloba toate câmpiile noastre, până la 85 % din zona de dealuri şi aproape 20 % din zona premontană şi montană joasă. Prognoza încălzirii globale cu 3^0C în ţara noastră va crea perturbaţii majore în distribuţia pe altitudine a etajelor de vegetaţie din Carpaţi, în sensul creşterii limitei superioare a molidului cu 600 m, cu dispariţia treptată a etajelor subalpin (jneapăn) şi alpin. Productivitatea maximă a pădurilor şi a pajiştilor naturale situate în prezent la nivelul de 1000 – 1200 m după încălzirea globală se va ridica la 1600 – 1800 m altitudine.Toate acestea se vor răsfânge în final aşa cum am arătat anterior asupra speciilor de faună.

Notă: Nu deţinem date concrete pentru a face o interpretare grafică privind impactul schimbărilor climatice asupra populațiilor de păsări.

V.1.4. Modificarea habitatelor

V.1.4.1. Fragmentara ecosistemelor

Indicatori specifici: RO 44 Cod indicator SEBI 13

Fragmentarea arealelor naturale şi semi-naturale

Fragmentarea habitatelor este procesul prin care o suprafaţă mare şi continuă a unui habitat este divizată în două sau mai multe fragmente.

Cauze ale fragmentării:

O cauză principală a fragmentării arealelor naturale şi seminaturale este dată de conversia terenurilor în favoarea dezvoltării infrastructurii urbane, industriale, agricole, turistice sau de transport, aceasta reprezentând cauza principală a pierderii biodiversităţii, ducând la degradarea, distrugerea şi fragmentarea habitatelor şi implicit la declinul populaţiilor naturale.

O altă cauză a fragmentării este generată de către procesul de extindere şi dezvoltare a aşezărilor umane. În prezent, se consideră că aproximativ 6,5% din suprafaţa ţării este destinată construcţiei de locuinţe. Fragmentarea habitatelor apare şi atunci când există aglomerări mari de locuinţe, dar şi în cazul celor izolate, datorită construcţiei suplimentare de căi de acces şi utilităţi.

Se estimează că în trecut aproximativ 70-80% din suprafaţa României era acoperită de păduri. Se putea merge din Carpaţii Meridionali până la Dunăre doar prin păduri. De exemplu, Teleorman înseamnă în turca veche “pădure nebună”, deşi acum pădurile ocupă doar 10% din suprafaţa judeţului. *Pădurile au rămas doar pe 27% din teritoriul ţării, adică doar o treime din suprafaţa iniţială împădurită*. Distrugerea pădurilor a fost accentuată de degradarea parcelelor de pădure rămase şi de fragmentarea acestora.

Extinderea în spaţiu a sistemului socio-economic uman, creşterea complexităţii subsistemelor componente precum şi sporirea conexiunilor dintre acestea duc la **distrugerea, degradarea şi fragmentarea sistemelor ecologice naturale şi**

seminaturale. Alterarea sistemelor ecologice naturale terestre şi a apelor curgătoare este considerată una din cele mai grave ameninţări asupra biodiversităţii la nivel global.
Cea mai vizibilă şi cu un impact major este **distrugerea directă** a sistemelor ecologice (ex. tăierea unei păduri, drenarea unui zone umede, construirea unui baraj, transformarea zonelor de stepă/preerie/savană în agroecosisteme). Deseori impactul distrugerii directe este mult amplificat de **fragmentarea** sistemelor ecologice rămase. Fragmentarea poate duce la întreruperea continuităţii structurale sau funcţionale a sistemelor ecologice, datorită distribuirii habitatului rămas în parcele mici, izolate. Rezultatul final al dezvoltării componentelor sistemului socio-economic uman într-o regiune sunt un ansamblu de zone naturale şi seminaturale, cu suprafaţă redusă, izolate, adevărate insule într-o "mare" de agroecosisteme, ecosisteme urbane şi rurale.
Notă: Nu deţinem date concrete pentru a putea realiza o reprezentare grafică cu ecosistemele fragmentate la nivelul judeţului Teleorman.

V.1.4.2. Reducerea habitatelor naturale şi semi-naturale

Indicatori specifici: RO 14 Cod indicator CSI 14

Ocuparea terenurilor

Noţiunea de "habitat natural", aşa cum este definită în *Directiva Habitate nr.92/43/CEE* privind conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice, se referă la zone terestre sau acvatice ce se disting prin caracteristici geografice, abiotice şi biotice, în întregime naturale sau seminaturale.

Habitatele naturale şi seminaturale, întâlnite la nivel judeţean caracterizează mediul acvatic şi terestru:
- habitate acvatice – de apă dulce: râuri, lacuri, mlaștini;
- habitate terestre – habitat de pădure, de pajişti, pășuni;

Conservarea diversităţii biologice se realizează prin intermediul Reţelei Ecologice „Natura 2000". Programul Natura 2000 reprezintă o structură de protejare a naturii, protejare care nu înseamnă neapărat „limitări şi restricţii". Natura 2000 permite atât conservarea cât şi dezvoltarea pe mai departe a biodiversităţii la nivelul judeţului şi a ţării. Reţeaua Natura 2000 este principalul instrument al Uniunii Europene pentru conservarea naturii. Este o reţea pe teritoriul Uniunii Europene unde speciile de plante şi animale vulnerabile, cât şi habitatele importante trebuie protejate.

În ultiii ani, natura este din ce în ce mai ameninţată. Sunt specii ale căror populaţii înregistrează un declin alarmant, iar multe dintre habitatele naturale şi semi-naturale dispar cu rapiditate. *Astăzi, aproape jumătate dintre mamiferele Europe şi o treime din reptile, peşti şi păsări sunt ameninţate cu dispariţia*. Acest declin dramatic este cauzat de pierderea, reducerea şi fragmentarea habitatelor de care depind aceste specii.

Multe dintre aceste habitate se modifică ca suprafaţă, prin intensificarea folosinţei terenurilor, dezvoltarea infrastructurii, cum este cazul drumurilor şi prin expansiunea constantă a zonelor urbane. În doar câţiva zeci de ani, zonele umede au fost desecate prin lucrări de îmbunătăţiri funciare.

Recent, schimbările climatice reprezintă un motiv de îngrijorare major atât pentru oameni cât şi pentru biodiversitate, la fel fiind şi expansiunea speciilor invazive ce vor înlocui plantele şi animalele autohtone. Natura este ameninţată şi de poluare, exploatarea necontrolată a resurselor naturale şi abandonarea terenurilor.

În faţa acestui declin alarmant, oamenii de pretutindeni din Europa şi-au exprimat îingrijorarea pentru pierderea moştenirii naturale şi a biodiversităţii de care depindem toţi pentru sănătatea şi bunăstarea noastră. Guvernele Statelor Membre au răspuns la acest apel şi în anul 2001, la Summitul de la Gothenburg s-au angajat să stopeze declinul biodiversităţii în Europa. Pilonul central al legislaţiei Europene pentru conservarea naturii îl reprezintă Directivele Păsări şi Habitate.

Conform **Directivei Păsăr**i, cele 27 de State Membre trebuie să protejeze zonele cele mai importante pentru toate speciile de păsări migratoare şi pentru mai bine de 190 de specii ameninţate, o atenţie specială acordandu-se zonelor umede de importanţă internaţională.

În 1992, UE adoptă **Directiva Habitate**. Aceasta introduce măsuri similare celor din Directiva Păsări,cu scopul de a proteja viaţa sălbatică a Europei, dar aria de acoperire este mult mai extinsă, vizând arealul a aproape o mie de specii de plante şi animale rare, endemice şi ameninţate. Totodată, aproximativ 230 de habitate rare, cu particularităţi deosebite sunt prin această Directivă pentru prima dată selectate pentru a fi conservate.

***Tabel V.14**. - Suprafaţa totală teren după modul de folosinţă la 31 decembrie 2014 (ha)*

Mod de folosință a terenului	2010	2011	2012	2013	2014
SUPRAFAŢA TOTALĂ	578978	578978	578978	578978	578978
Suprafaţa agricolă	498998	498726	498648	498636	497919
Arabil	454597	454603	455784	455678	454838
Păşuni	36095	36039	35035	35142	35400
Fâneţe	754	754	762	748	826
Vii şi pepiniere viticole	7419	7267	6999	6833	6642
Livezi şi pepiniere pomicole	133	63	68	235	213
Terenuri neagricole total	79980	80252	80330	80342	81059
Păduri şi alte terenuri cu vegetaţie forestieră	29735	29735	29735	29735	29692
Ape, bălți	15538	15048	15010	15010	15013
Construcții	22014	22496	22607	22619	22849
Căi de comunicații si căi ferate	10562	10562	10570	10570	10654
Terenuri degradate și neproductive	2131	2411	2408	2408	2851

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din analiza datelor din tabelul de mai sus se observă o scădere a suprafeţei de teren agricol în anul 2014 comparativ cu anul 2013 cu 717 ha, dar în paralel se observă o creştere a suprafeţelor de terenuri neagricole cu 717 ha.

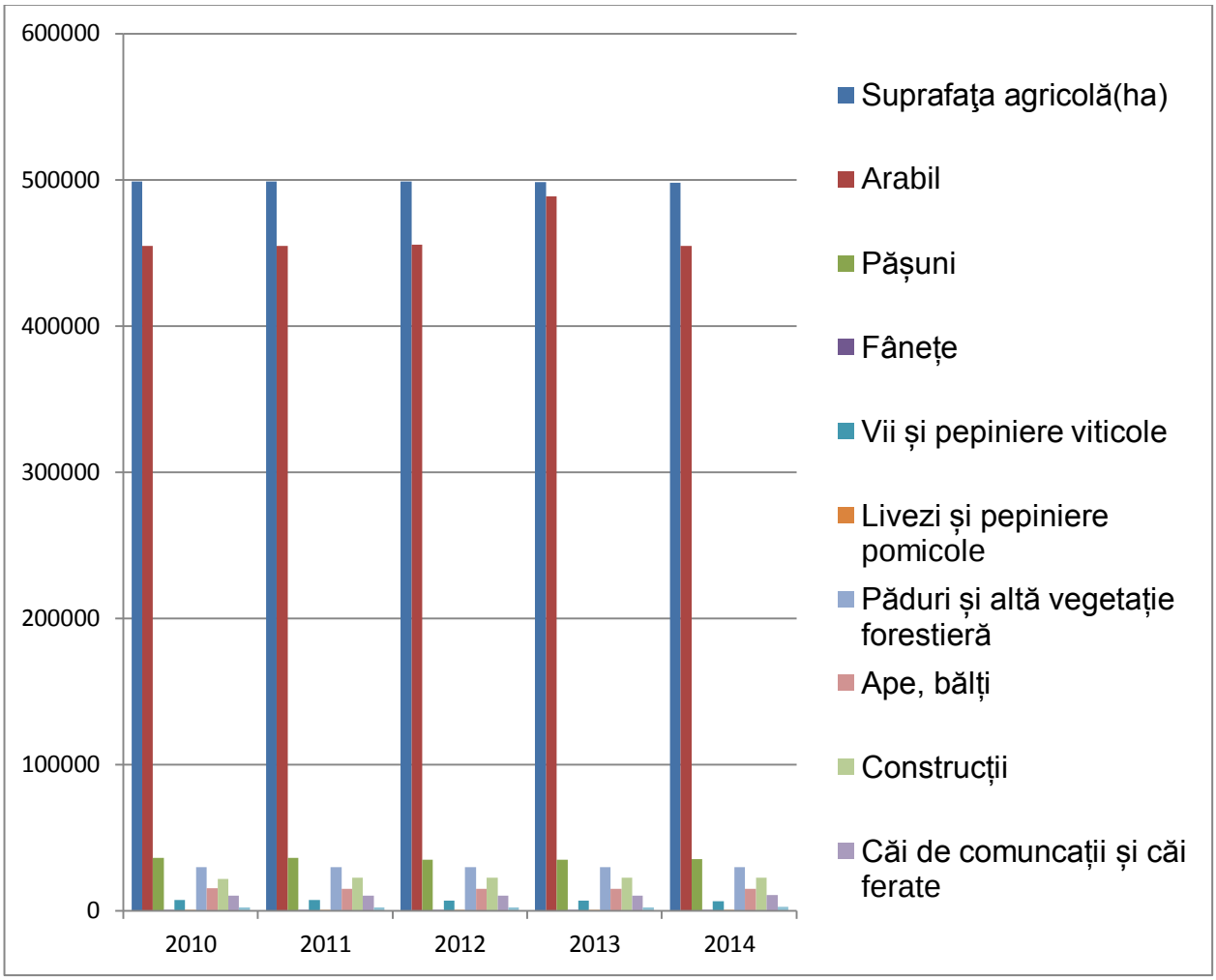

Figura V.14 - Evoluţia suprafeţei de teren arabil, păşuni, fâneţe, păduri (şi alte terenuri cu vegetaţie forestieră) după modul de folosinţă în perioada 2010 – 2014

În anul 2015, la nivelul APM Teleorman nu au fost depuse/analizate documentaţii pentru planuri/proiecte care ar avea un impact negativ asupra biodiversităţii ducând la fragmentarea habitatelor identificate sau la izolarea unor specii de importanţă naţională sau comunitară.

V.1.5 Exploatarea excesivă a resurselor naturale

O serie de evenimente grave legate de creşterea populaţiei, starea mediului natural, asigurarea şi conservarea resurselor naturale, etc au avut ca urmare o reconsiderare a conceptului de dezvoltare economică. Dezbaterile generate de aceste evenimente, multe materializate în rapoarte, s-au concretizat în conceptul de dezvoltare economică durabilă.

În cazul conceptului de dezvoltare durabilă, problematica mediului şi a resurselor naturale îşi pune amprenta asupra redefinirii şi determinării conţinutului lor real, în condiţiile evoluţiei sistemelor naturale.

Introducerea sintagmei „dezvoltare durabilă”, în vocabularul uzual al ştiinţei economice a reprezentat o necesitate obiectivă, ca răspuns la criza economică şi ecologică pe care lumea a parcurs-o la sfârşit de secol XX şi continuă să o parcurgă la început de mileniu. Dezvoltarea durabilă are trei dimensiuni: economică, socială şi ecologică. *Dimensiunea ecologică* a dezvoltării durabile contribuie la refacerea echilibrului dintre societate şi natură prin utilizarea resurselor într-un mod mai raţional, prin cultivarea unui comportament al oamenilor responsabil faţă de mediul ambiant. Ea asigură dezvoltarea societăţii umane în armonie cu natura pe perioade lungi şi foarte lungi.

Accentuarea pe un tip de creştere extensiv a dus, în ultimele decenii, la o creştere impresionantă a consumului de resurse naturale, energetice şi de materii prime, precum şi la o creştere a poluării şi dezechilibrelor ecologice.

Folosirea excesivă s-a materializat într-un volum mare de resurse consumate, determinând contradicţia dintre rezervele de substanţe existente şi folosirea neraţională cu randamente nesatisfăcătoare în prezent. *Exploatarea nelimitată a resurselor naturale, fără luarea în considerare a factorilor de mediu, a echilibrului ecologic a provocat efecte negative asupra solului, aerului, apei, faunei, florei, etc*., cu mari pierderi în economie. A apărut astfel necesitatea reconsiderării problemelor reproducţiei condiţiilor de mediu şi a resurselor naturale, a redimensionării raportului nevoi - resurse prin combinarea optimă a factorilor cantitativi cu cei calitativi.

Dezvoltarea economică durabilă presupune găsirea unui echilibru al raportului nevoi – resurse, prin încercarea unei valorificări superioare a resurselor naturale, reducerea consumurilor de materii prime şi energie, restructurarea şi modernizarea producţiei, generalizarea recuperării şi refolosirii tuturor materialelor rezultate din procesul deproducţie şi consum. Recuperarea şi reciclarea constituie una dintre metodele cele mai eficiente şi mai avantajoase pentru economisirea resurselor neregenerabile, deoarece prin aceasta se realizează o economisire de energie şi materii prime.

Evoluţia raportului nevoi – resurse pune în evidenţă contradicţia dintre nevoile sociale în creştere şi resursele naturale într-un cadru naţional dat. Dinamica contradicţiei depinde de nivelul factorilor de producţie atraşi, nivel capabil să asigure satisfacerea optimă a nevoilor de consum. Nevoile de resurse naturale şi de menţinere a unui mediu natural sănătos trebuie corelate cu rezervele cunoscute exploatabile, iar ca perspectivă cu cele probabile.

În concluzie, pe măsura dezvoltării economice, trebuie trecut la o creştere calitativă structurată în care factorii eficienţei economice să aibă o pondere importantă, care să contribuie la realizarea unei dezvoltări economice durabile.

V.1.5.1. Exploatarea forestieră

Indicatori specifici: RO 45 Cod indicator SEBI 17

PĂDURI: fond forestier, creşterea şi recoltarea masei lemnoase

Exploatarea forestieră sau procesul de producţie al exploatării lemnului, simplificat exploatarea lemnului, reprezintă ansamblul activităţilor silvice, tehnice şi economice ce au ca scop şi efect introducerea în circuitul economic a produselor rezultate din verificarea biomasei lemnoase a pădurilor. Exploatarea lemnului implică atât o fază iniţială, reprezentată de procesul de producţie din cultura pădurilor, cât şi o fază cu caracter tehnico-industrial, care are ca efect atât transformarea masei lemnoase în produse brute sau semifinite, cât şi transportul acestora pentru consum sau prelucrare ulterioară.

Fondul forestier necesită însă o gospodărire raţională (ceea ce este unul dintre scopurile silviculturii) pentru a evita defrişările excesive. Pentru a evita defrişările excesive exploatarea forestieră trebuie să se realizeze în concordanţă cu legislaţia în vigoare şi în funcţie de cerinţele din amenajamentul silvic. De asemenea, trebuie avut în vedere şi planul de management al ariei naturale protejate dacă exploatarea are loc în cadrul unui sit Natura 2000.

În anul 2015, la nivelul judeţului Teleorman, s-au recoltat 48,9 mii metri cubi (volum brut) de lemn, răşinoasele reprezentând 0 % din volumul total de masă lemnoasă recoltată, stejarul 28,8%, diverse specii tari (salcâm, paltin, frasin, nuc etc.) 34,7% şi diverse specii moi (tei, salcie, plop etc.) 36,5%.

În anul 2015, s-a recoltat un volum total de masă lemnoasă de 48,9 mii metri cubi din care 41,1 mii metri cubi reprezintă - pădurile proprietate publică a statului și 7,4 mii metri cubi reprezintă proprietate privată. Volumul total de lemn recoltat în anul 2015 a crescut cu 6,5 mii metri cubi față de anul 2014. Volumul de lemn recoltat în anul 2015 din pădurile proprietate privată a crescut faţă de anul 2014 cu 6,4 mii metri cubi, iar cel din pădurile proprietate publică a crescut cu 3,1 mii metri cubi și vegetația din afara fondului forestier a scăzut cu 0,4 mii metri cubi.

La nivelul APM Teleorman, situația emiterii autorizațiilor pentru desfășurarea activității de exploatare forestieră este următoarea:

- 2009 – 0 autorizații
- 2010 – 4 autorizații
- 2011 – 1 autorizații
- 2012 - 1 autorizații
- 2013 – 2 autorizații
- 2014 – 0 autorizații
- 2015 – 0 autorizații

Tabel V.15. *- Volumele de lemn recoltate la nivelul judeţului Teleorman*

Nr.crt.	Judeţ	Anii	Volumul de lemn recoltat/mii m^3
1.	Teleorman	2011	45,5
2.	Teleorman	2012	47,7
3.	Teleorman	2013	46,5
4.	Teleorman	2014	42,4
5.	Teleorman	2015	48,9

Sursa: RNP ROMSILVA- Direcția Silvică Teleorman

Din analiza datelor de mai sus se observă o creștere a volumului de lemn recoltat în perioada 2011 – 2012 urmată de o scădere în perioada 2013-2014, urmând ca în 2015 să se înregistreze din nou o creștere.

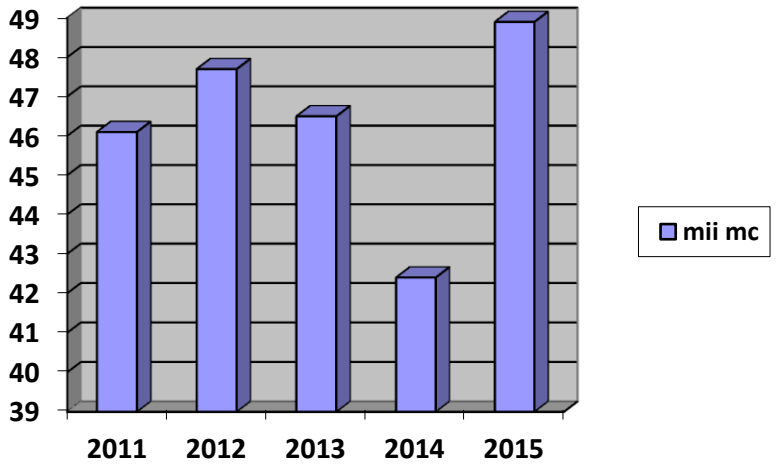

Figura V.15. *- Volumele de lemn recoltate la nivelul judeţului Teleorman, în perioada 2011-2015*

V.2. Protecţia naturii şi biodiversitatea: prognoze şi acţiuni întreprinse

Asigurarea unei calităţi corespunzătoare a mediului, protejarea lui – ca necesitate a supravieţuirii şi progresului – reprezintă o problemă de interes major şi certă actualitate pentru evoluţia socială. În acest sens, se impune păstrarea calităţii mediului, diminuarea efectelor negative ale activităţii umane cu implicaţii asupra acestuia.

Poluarea şi diminuarea drastică a depozitelor de materii regenerabile în cantităţi şi ritmuri ce depăşesc posibilităţile de refacere a acestora pe cale naturală au produs dezechilibre serioase ecosistemului planetar.

Cercetările amănunţite legate de calitatea mediului, de diminuarea surselor de poluare s-au concretizat prin intermediul unui ansamblu de acţiuni şi măsuri care prevăd:

• cunoaşterea temeinică a mediului, a interacţiunii dintre sistemul economic şi sistemele naturale; consecinţele acestor interacţiuni; resursele naturale trebuiesc utilizate raţional şi cu maxim de economicitate;

• prevenirea şi combaterea degradării mediului provocată de om, dar şi datorate unor cauze naturale;

• armonizarea intereselor imediate şi de perspectivă ale societăţii în ansamblu sau a agenţilor economici privind utilizarea factorilor de mediu.

Pentru protejarea mediului, în primul rând trebuie identificate zonele afectate, evaluat gradul de deteriorare şi stabilite cauzele care au produs dezechilibrele respective.

Făcând referire la modalităţile de protejare, trebuie soluţionate trei categorii de probleme:

- crearea unui sistem legislativ şi instituţional adecvat şi eficient care să garanteze respectarea legilor în vigoare;

- evaluarea costurilor acţiunilor de protejare a mediului şi identificarea surselor de suportare a acestora;
- elaborarea unor programe pe termen lung corelate pe plan naţional şi internaţional referitoare la protejarea mediului.

Pentru elaborarea unor programe pentru protejarea mediului, trebuie identificaţi toţi factorii de mediu şi zonele în care pot apărea probleme de poluare a acestora. Un astfel de program presupune identificarea zonelor, evaluarea costurilor necesare şi stabilirea responsabilităţilor pentru derularea proiectelor. Presiunea activităţii omului asupra mediului natural creşte foarte rapid. De asemenea, se accelerează dezvoltarea industrială, schimburile, circulaţia mărfurilor, spaţiul ocupat, parcurs şi utilizat pentru activităţile umane este din ce în ce mai vast. Această evoluţie îşi pune amprenta în mod nefavorabil asupra mediului şi a componentelor sale.

Cu toate acestea tot omul prin conştientizarea dezechilibrelor cauzate încearcă să impună o limitare a acţiunilor sale prin aplicarea unor măsuri conforme cu legislaţia europeană şi naţională, având mereu în vedere reecologizarea zonelor afectate, în vederea restabilirii echilibrelor optime în cadrul biotopurilor afectate.

În anul 2015, APM Teleorman a organizat un număr de 22 acțiuni de educație ecologică cu elevii din cadrul unităților de învățământ din județ, care au avut ca scop conștientizarea și educarea acestora în sensul asigurării protejării mediului.

Încă din anul 2007, s-a început implementarea reţelei de arii naturale protejate Natura 2000 care a cunoscut o extindere în 2011, iar prin apariţia formularelor standard pentru fiecare sit s-au realizat paşi importanţi în ceea ce priveşte conservarea speciilor faunistice şi floristice de la nivelul judeţului.

În cursul anului 2015, a fost autorizată activitatea de vânătoare **a speciilor de animale sălbatice de interes cinegetic,** pentru un număr de 19 gestionari ai fondurilor de vânătoare din județ. De asemenea a fost emisă o autorizație pentru activitatea de recoltare și comercializare plante din flora sălbatică, la solicitarea Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva – Direcția Silvică Teleorman.

În anul 2015, în judeţul Teleorman au fost valorificate economic un **număr de 11 specii de plante sălbatice,** redate în mod sintetic, în tabelul de mai jos, cantităţile de fructe de pădure şi plante medicinale solicitate la autorizare pentru a fi recoltate **(123000 kg în anul 2015 faţă de 108000 kg în anul 2014)**:

Tabel V.16. *- Situația valorificării economice a speciilor de plante sălbatice, în anul 2015*

Specia de plante (partea componentă) / flori de mină / fosile de plante / fosile de animale vertebrate şi nevertebrate / animale ce se recoltează/ capturează/achiziţionează /comercializează**)	Zona din care se recoltează/capturează/ achiziţionează/comercializează	Cantitatea (kg sau exemplare)

1.Păducel (Crataegus monogyna) - frunze, flori, seminţe	Raza Ocolului Silvic Alexandria Raza Ocolului Silvic Roşiorii de Vede Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele Raza Ocolului Silvic Slăveşti	1000 1000 1000 1000
2. Sunătoare (Hypericum perforatum) –herba	Raza Ocolului Silvic Slăveşti Raza Ocolului Silvic Alexandria	2500 500
3.Soc (Sambucus nigra) – frunze, flori, fructe	Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele	3000
4.Coada şoricelului (Achillea millefolium)-herba, flori	Raza Ocolului Silvic Alexandria Raza Ocolului Silvic Rosiorii de Vede Raza Ocolului Silvic Slăveşti Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele	800 800 700 700
5.Urzică (Urtica dioica) - frunze, herba	Raza Ocolului Silvic Alexandria Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele Raza Ocolului Silvic Roşiorii de Vede	2000 2000 2000
6.Măceşe (Rosa canina) – fructe de pădure	Raza Ocolului Silvic Alexandria Raza Ocolului Silvic Roşiorii de Vede Raza Ocolului Silvic Slăveşti Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele	16000 24000 24000 16000
7.Tei (Tilia sp.) – frunze, flori	Raza Ocolului Silvic Roşiorii de Vede Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele	500 500
8.Muşeţel (Matricaria chamomilla) - flori	Raza Ocolului Silvic Alexandria Raza Ocolului Silvic Roşiorii de Vede Raza Ocolului Silvic Slăveşti Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele	500 500 500 500
9.Păducel (Crataegus monogyna) – fructe de pădure	Raza Ocolului Silvic Alexandria Raza Ocolului Silvic Roşiorii de Vede Raza Ocolului Silvic Slăveşti Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele	2500 2500 2500 2500
10. Porumbe (Prunus spinosa)	Raza Ocolului Silvic Alexandria Raza Ocolului Silvic Roşiorii de Vede Raza Ocolului Silvic Slăveşti Raza Ocolului Silvic Turnu Măgurele	2500 2500 2500 2500
11.Păpădie (Taraxacum officinale)-rădăcină, frunze	Raza Ocolului Silvic Alexandria Raza Ocolului Silvic Roşiorii de Vede	500 500

Sursa: APM Teleorman

V.2.1. Reţeaua de arii naturale protejate

Ariile naturale protejate

Pentru asigurarea măsurilor speciale de ocrotire şi conservare in situ a bunurilor patrimoniului natural este necesară instituirea regimului de arie naturală protejată pentru acele habitate naturale care deţin bunuri ale patrimoniului natural. Regimul de management al ariilor naturale protejate se stabileşte în funcţie de categoria ariilor naturale protejate.

Ariile naturale protejate sunt importante pentru menţinerea biodiversităţii ecosistemelor, a speciilor precum şi a varietăţii genetice, care alcătuieşte diversitatea vieţii. Ele conservă caracterele complexe şi mereu schimbătoare ale ecosistemelor sunt un prim loc de apărare împotriva dispariţiei speciilor mari şi mici păstrând diversitatea biologică, sălbatică sau cultivată a unora dintre cele mai importante resurse ale omenirii. De asemenea, reprezintă un rezervor vital pentru plantele şi animalele necesare medicinei.

Ariile naturale protejate îmbunătăţesc, de asemenea, calitatea vieţii umane, în mod deosebit ca locuri de recreere. *Conform articolului nr. 5 din OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice, cu modificările si completările ulterioare (Legea nr. 49/2011) ariile naturale protejate se împart în <u>următoarele categorii:</u>*

a). de interes naţional: rezervaţii ştiinţifice, parcuri naţionale, monumente ale naturii, rezervaţii naturale, parcuri naturale,

b). de interes internaţional: situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanţă internaţională, rezervaţii ale biosferei,

c). de interes comunitar sau situri Natura 2000: situri de importanţă comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecţie specială avifaunistică,

d). de interes judeţean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităţilor administrativ – teritoriale, după caz.

Indicatori specifici: RO 08 Cod Indicator CSI 08

V.2.1.1. Arii naturale protejate desemnate

În județul Teleorman, până în anul 2014 au fost desemnate un număr de 5 arii naturale protejate de interes național ce însumează o suprafață de 1782 ha (17,82 km^2) și un număr de 11 arii naturale protejate de interes comunitar ce însumează o suprafață de 59903,48 ha (599,03 km^2).

Suprafața totală a ariilor naturale protejate desemnate la nivel de județ este de 61685,48 ha (616,85 km^2) și reprezintă un procent de 0,26% din suprafața țării și 10,65% din suprafața județului.

Tabel V.17. *Situația ariilor naturale protejate desemnate în judeţul Teleorman în perioada 2000-2015*

Nr.crt.	Categoria de arii naturale protejate	2000	2004	2007	2011	2015
1.	De importanţă naţională	-	3	2	-	-
2.	De importanţă internaţională	-	-	-	-	-
3.	De importanţă comunitară	-	-	7	4	-

Sursa: APM Teleorman

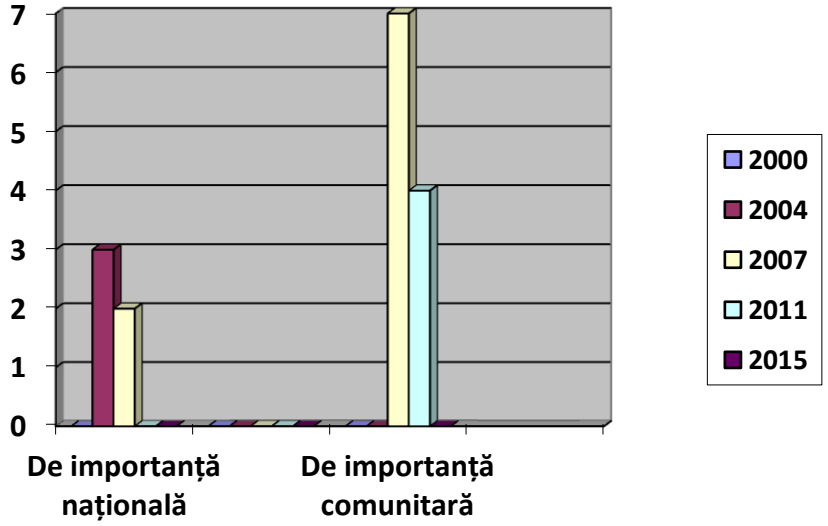

Figura V.17. - *Evoluţia numărului de arii naturale protejate desemnate în judeţul Teleorman, în perioada 2000-2015*

Indicatori specifici: RO 42 Cod Indicator SEBI 08

V.2.1.2. Arii naturale protejate de interes comunitar

În ceea ce priveşte **Reţeaua Natura 2000**, la nivelul judeţului Teleorman sunt declarate un număr **de 11 situri Natura 2000 (6 situri SPA** şi **5 situri SCI),** a căror **suprafaţa totală** este de **59903,48 ha (599,03 km^2),** reprezentând **10,34% din suprafaţa judeţului și un procent de 0,25% din suprafața țării**:

- ***6 situri SPA (arii de protecţie specială avifaunistică)*** *a căror* ***suprafaţă totală*** *este de* ***38596,12 ha,*** *reprezentând* ***6,66% din suprafaţa judeţului:***

- **ROSPA0108 VEDEA –DUNĂRE- suprafaţa de 8988,8 ha, în jud. Teleorman**
- **ROSPA0024 CONFLUENŢĂ OLT-DUNĂRE- suprafaţa de 14672 ha, în jud. Teleorman**
- **ROSPA0102 SUHAIA - suprafaţa de 4473 ha**
- **ROSPA0106 VALEA OLTULUI INFERIOR- suprafaţa de 8973,62 ha, în jud. Teleorman**
- **ROSPA0146 VALEA CÂLNIŞTEI – suprafaţa de 380,7 ha, în jud. Teleorman**
- **ROSPA0148 VITĂNEŞTI-RĂSMIREŞTI – suprafaţa de 1108 ha**

- ***5 situri de interes comunitar (SCI),*** *a căror* ***suprafaţă totală*** *este de* ***21307,36 ha,*** *reprezentând* ***3,68 % din suprafaţa judeţului:***

- **ROSCI0044 CORABIA – TURNU MĂGURELE - suprafaţa de 6201,52 ha, în jud. Teleorman**
- **ROSCI0088 GURA VEDEI – ŞAICA – SLOBOZIA - suprafaţa de 2663,92 ha, în jud. Teleorman**
- **ROSCI0179 PĂDUREA TROIANU - suprafaţa de 79 ha**
- **ROSCI0386 RÂUL VEDEA - suprafaţa de 5101,32 ha, în jud. Teleorman**
- **ROSCI0376 RÂUL OLT ÎNTRE MĂRUNŢEI ŞI TURNU MĂGURELE - suprafaţa de 7261,6 ha, în jud. Teleorman**

Tabel V.18. *Situaţia ariilor naturale protejate de interes comunitar în judeţul Teleorman, în perioada 2000-2015*

Nr.crt.	Categoria de arii naturale protejate de interes comunitar	2000	2004	2007	2011	2015
1.	SCI	-	-	3	2	-
2.	SPA	-	-	4	2	

Sursa: APM Teleorman

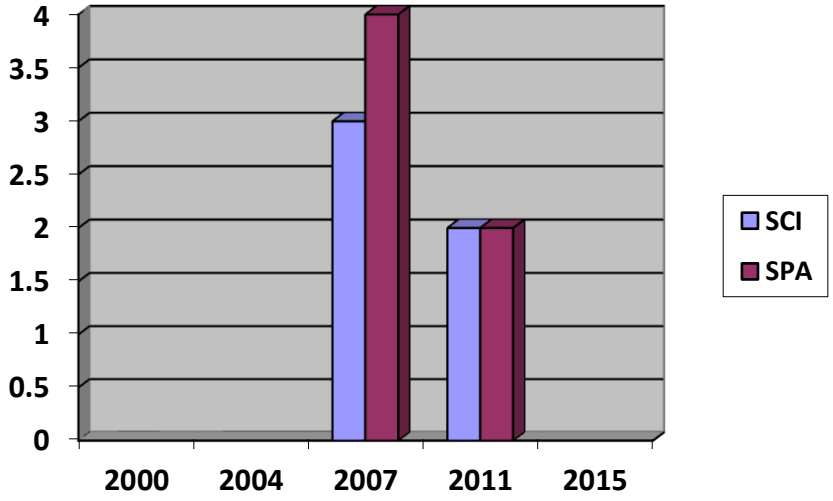

Figura V.18. *Evoluţia numărului de arii naturale protejate de interes comunitar în judeţul Teleorman în perioada 2000-2015*

Indicatori specifici: RO 41 Indicator SEBI 07

V.2.1.3 Arii naturale protejate desemnate la nivel national

Pe teritoriul judeţului Teleorman există un număr de **5 arii naturale protejate de interes naţional** declarate prin **Hotărârea de Guvern nr.2151/2004** privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone şi **Hotărârea de Guvern nr.1143/2007** privind instituirea de noi arii naturale protejate. Cele 5 arii naturale protejate de interes naţional au o **suprafaţă totală de 1782 ha,** reprezentând **0,30 % din suprafaţa judeţului.**

- **REZERVAŢII NATURALE**

1. **Rezervaţia naturală PĂDUREA TROIANU** – comuna Troianu, 71 ha
2. **Rezervaţia naturală OSTROVUL GÂSCA** –comuna Năsturelu - 58 ha

3. **Rezervaţia naturală OSTROVUL MARE** - comuna Islaz - 140 ha
4. **Rezervaţia naturală PĂDUREA POJORÂTELE** - comuna Drăgăneşti de Vede - 58 ha

➢ **ARII DE PROTECŢIE SPECIALĂ AVIFAUNISTICĂ**

1. BALTA SUHAIA – comuna Suhaia - 1455 ha.

Din cele **5 arii naturale protejate ale judeţului,** în custodie sunt doar 3 **arii naturale protejate**, în urma încheierii convenţiilor de custodie:

-**Rezervaţia naturală Ostrovul Mare** (împreună cu siturile Natura 2000: ROSPA0024 Confluenţă Olt-Dunăre şi ROSCI0044 Corabia-Turnu Măgurele) este preluată în custodie de către **Asociaţia Echilibru**.

-**Rezervaţia naturală Ostrovul Gâsca** (împreună cu siturile Natura 2000: ROSPA0108 Vedea -Dunăre şi ROSCI0088 Gura Vedei-Șaica-Slobozia) este preluată în custodie de către **AVPS Interagro**.

-**Aria de protecție specială avifaunistică Balta Suhaia** împreună cu situl Natura 2000 ROSPA0102 Suhaia este preluată în custodie de către **AVPS Interagro**.

Tabel V.19. *Situaţia ariilor naturale protejate în judeţul Teleorman*

Judeţ	Arii Naturale de Interes Naţional	Arii Naturale la Nivel Judeţean	Arii Naturale atribuite în custodie	Parcuri Naţionale	Parcuri Naturale	Suprafaţa totală (ha)
Teleorman	5	-	3	-	-	1782

Sursa: APM Teleorman

În anul 2014, au fost efectuate 5 verificări în ariile naturale protejate ale judeţului (ROSPA0102 Suhaia, ROSPA0146 Valea Câlniştei, rezervaţia naturală Pădurea Troianu, rezervaţia naturală Pădurea Pojorâtele, rezervaţia naturală Ostrovul Gâsca) unde nu au fost constatate nerespectări ale legislaţiei în vigoare din domeniul protecţiei naturii.

Tabel V.20. *- Situația custozilor ariilor naturale protejate/siturilor Natura 2000 din judeţul Teleorman*

Nr. Crt.	Cod arie naturală protejată	Denumire arie naturală protejată	Nr. Convenție custodie	Zi Convenție custodie	Luna Convenție custodie	An Convenție custodie	Custode/date de contact

1	ROSCI0386	Râul Vedea	356	8	7	2014	Agenția Română de Consultanță, str. Berzei, nr. 16A, sector 1, București, tel. 0728930665, email mediu@a-r-c.ro
2	ROSPA0024 ROSCI0044 IV.47	Confluența Olt-Dunăre, Corabia-Turnu Măgurele, Rezervația naturală Ostrovul Mare	3 modificată prin actul adițional nr. 2/18.02.2015	19	2	2010	Asociația Echilibru, Bld. Mircea Vodă, nr. 40, bl. M11, sc. 2, ap. 50, sector 3, București, tel/fax 0213204927, mobil 0723 873525, email asoc.echilibru@gmail.com
3	ROSPA0102 VI.27	Suhaia Aria de protecție avifaunistică Balta Suhaia	358	8	7	2014	Asociația Vânătorilor și Pescarilor Sportivi InterAgro (AVPS InterAgro), str. Verii, nr. 1-3, sector 2, București, tel. 021 2101020, fax 0212104805, email office@interagro.ro

4	ROSPA0108 ROSCI0088 IV.47	Vedea-Dunăre Gura Vedei - Șaica - Slobozia Rezervația naturală Ostrovul Gâsca	357	8	7	2014	Asociația Vânătorilor și Pescarilor Sportivi InterAgro (AVPS InterAgro), str. Verii, nr. 1-3, sector 2, București, tel. 021 2101020, fax 0212104805, email office@interagro.ro
5	ROSPA0106	Valea Oltului Inferior	191	14	7	2010	SC Compania de Servicii și Consultanță SA, str. Piața Presei Libere, nr. 1, corp B3, et. 1, ap. 50, București, tel.0213178932, valentin.ionescu@fir.ro

Sursa: APM Teleorman

Tabel V.21. *Situația ariilor naturale protejate de interes național în judeţul Teleorman, în perioada 2000-2015*

Nr.crt.	Categoria de arii naturale protejate	2000	2004	2007	2011	2015
1.	**De importanţă naţională**	**-**	**3**	**2**	**-**	**-**

Sursa: APM Teleorman

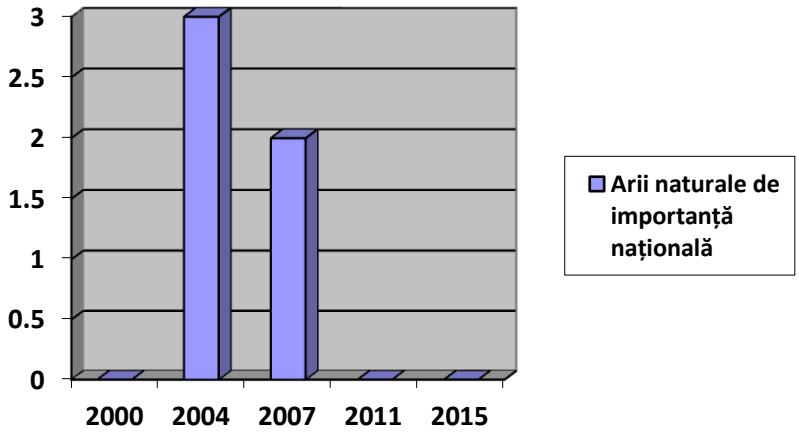

***Figura V.21**. Evoluţia numărului de arii naturale protejate de interes național în judeţul Teleorman, în perioada 2000-2015*

V.2.2.1. Arii naturale protejate propuse pentru desemnare/extindere

În anul 2015, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor a propus extinderea rețelei Natura 2000 prin desemnarea de noi situri Natura 2000 și extinderea celor existente. Siturile Natura 2000 propuse spre desemnare sunt:

- **Crângu Lisa** propus a se situa pe teritoriul administrativ al localităților: Crângu. Furculești, Lisa, Piatra
- **Dorobanțul** propus a se situa pe teritoriul administrativ al localităților: Călmățui, Crângeni, Slobozia Mândra.
- **Lamba** propus a se situa pe teritoriul administrativ al localităților :Cervenia, Conțești.
- **Padina Turcului** propus a se situa pe teritoriul administrativ al localităților: Botoroaga, Drăgănești Vlașca
- **Ștorobăneasa** propus a se situa pe teritoriul administrativ al localităților: Brânceni, Smârdioasa, Ștorobăneasa, Țigănești.
- **Drăgănești – Vlașca** propus a se situa pe teritoriul administrativ al localității: Drăgănești Vlașca

Pentru extindere au fost propuse următoarele situri Natura 2000:

- **1 SCI propus pentru extindere**

✓ **ROSCI0088 Gura Vedei** se extinde pe teritoriul administrativ al localităților: Bragadiru, Bujoru, Frumoasa, Năsturelu.

- **2 SPA propuse pentru extindere**

✓ **ROSPA0108 Vedea-Dunăre** se extinde pe teritoriul administrativ al localităților: Bragadiru, Bujoru, Frumoasa, Năsturelu.

✓ **ROSPA0148 Vitănești – Răsmirești** se extinde pe teritoriul administrativ al localităților: Alexandria, Măgura, Orbeasca, Vitănești.

La finele anului 2015 (31/12/2015) acestea au fost în faza de dezbatere publică, urmând a fi aprobate sau respinse în anul 2016.